

آسیب‌شناسی انگلیسی‌نویسی منابع مقاله‌های فارسی و شناسایی مشکلات ایجاد شده از آن در شبکه جست‌وجوی پایگاه‌های اطلاعاتی ایرانی

زهرا اباذری^۱

مهدیه عسکری سرکله^۲

شهرام شهبازی^۳

تاریخ دریافت: ۹۵/۰۲/۱۴

تاریخ پذیرش: ۹۶/۰۲/۰۳

چکیده

هدف: پژوهش حاضر به آسیب‌شناسی منابع فارسی که به صورت انگلیسی نوشته شده اند و شناسایی مشکل‌های ایجاد شده از آن در شبکه جست‌وجوی پایگاه‌های اطلاعاتی ایرانی می‌پردازد.

روش پژوهش: پژوهش حاضر با رویکرد ترکیبی انجام شده که در ابتدا با مطالعه کیفی و استفاده از روش تحلیل محتوا آغاز شده و در ادامه از روش‌های کمی (توصیفی از مطالعات طولی) جهت گزارش یافته‌ها استفاده شده است. در این بررسی ۳۰ مجله علمی-پژوهشی از سه حوزه وزارت علوم، وزارت بهداشت و دانشگاه آزاد از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴ که یک شماره از آنها دارای منابع انگلیسی نویسی شده بودند بررسی شدند. در بخش کمی با روش توصیفی-مطالعه طولی با استفاده از روش‌های آمار توصیفی انجام شده است.

یافته‌ها: پس از تحلیل داده‌ها مشخص شد که اشکال‌های اساسی در چهار مقوله نام و نام خانوادگی، عنوان مقاله، سال نشر، عنوان مجله صورت می‌گیرد. عمده اشکال‌های آنها برگرفته از اشتباه نوشتن نام و نام خانوادگی، اشتباه تبدیل کردن سال شمسی به میلادی و ترجمه ناقص عنوان مقالات و اختصار نویسی عنوان مجلات بوده است.

نتیجه‌گیری: یافته‌ها نشان داد که منابع انگلیسی‌نویسی شده فارسی، افزایش زمان بازیابی، کاهش دقت، افزایش جامعیت، نیافتن منبع اطلاعاتی و کاهش ضریب تأثیر را در پایگاه‌های اطلاعاتی ایرانی به دنبال دارد.

کلیدواژه‌ها: انگلیسی‌نویسی منابع فارسی، فنگلیش منابع فارسی، جست‌وجوی منابع، شبکه جست‌وجو، شبکه استنادی.

^۱ دانشیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال abazari391@yahoo.com

^۲ کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی و عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی تهران شمال (نویسنده

مسئول) mah_aska@yahoo.com

^۳ مدرس دانشگاه آزاد بروجرد shahbaziir8@gmail.com

پیشرفت علمی، رمز توسعه همه جانبه هر ملتی است و پژوهشگران مسئولیت اساسی در این امر را برعهده دارند. امروزه پژوهشگران بهترین راه و معمول‌ترین ابزار برای انتقال یافته‌هایشان را تولید مقاله و انتشار آن در نشریات علمی می‌دانند. به بیانی دیگر، تولید علم در وهله‌ی اوّل در مقاله‌های علمی و از طریق مجلات علمی صورت می‌پذیرد.

استناد یکی از عناصر شاخص در نگارش مقاله‌های علمی است و نقش بارزی در تولید و نشر اطلاعات دارد. به عقیده سانديسون^۱ (۱۹۸۹) استنادها تنها مجموعه‌ای از اطلاعات کتاب‌شناختی موجود در پایان مقاله یا پانویشت یا داده‌های به دست آمده از نمایه‌های استنادی نیست، استناد بیانگر تصمیم نویسنده است که می‌خواهد، رابطه مدرک در دست تهیه خود را با متون دیگر، نشان دهد (صابری، محمد اسماعیل، شاه شجاعی، ۱۳۸۷). ریگی و روزیو^۲ (۱۹۹۰) معتقدند که وجود یک مدرک استفاده شده در منابع، نشان دهنده این واقعیت است که از نظر نویسنده بین مدارک استناد کننده و استناد شونده یک رابطه (شباهت موضوعی، روش شناسی و غیره) وجود دارد. حوزه‌ای را که به بررسی این روابط می‌پردازد تحلیل استنادی می‌نامند (مهرداد و مقصودی دریه، ۱۳۸۵). تحلیل استنادی در پایگاه‌های استنادی یا پایگاه‌هایی که دارای نمایه استنادی هستند، صورت می‌گیرد. نمایه استنادی، نمایه‌ی نظام یافته‌ای از کلیه‌ی استنادها یا مراجعی که در یک مجموعه‌ی اثر آمده است (عصاره، نوروزی چاکلی، کشوری، ۱۳۸۹).

تحلیل استنادی کاربردهای گوناگونی دارد که از سال ۱۹۶۳ تاکنون استفاده‌های گوناگونی از آن شده است که موارد عمده‌ی آن عبارتند از: بهبود کنترل کتاب‌شناختی متون رشته‌های مختلف، تعیین منابع هسته، گروه بندی منابع، ردگیری گسترش اندیشه‌ها و رشد متون علمی، پیش بینی روند انتشارات، تعیین الگوی استفاده از انواع منابع در فهرست منابع و سیاست گذاری برای مجموعه سازی کتابخانه و مراکز اطلاع رسانی است (ریزان، ۱۳۸۸).

ضریب تأثیر یکی از مواردی است که بر مبنای تحلیل استنادی شکل گرفته است. مدت‌هاست که از ضریب تأثیر مجلات برای سنجش مجلات استفاده می‌شود (فلاگاس و دیگران^۳، ۲۰۰۸). به بیان دیگر، مجلات علمی جهان را از لحاظ استقبالی که از آنها در سطح جهانی می‌شود و اثری که بر جامعه‌ی علمی و پیشرفت علم می‌گذارد براساس ضریب تأثیر درجه‌بندی کرده‌اند (آقاجانلو، ۱۳۸۷). ضریب تأثیر از تعداد استنادهای دریافتی مقاله‌های منتشر شده‌ی دو سال قبل مجله در سال مورد ارزیابی، تقسیم بر تعداد مقالات منتشر شده در دو سال قبل مجله به دست می‌آید (وانکلی^۴، ۲۰۱۲).

¹. Sandison

². rigi and Rozoye

³. Falagas and et.al.

⁴. vanclay

گارفیلد ضریب تأثیر ابداعی خود را برای رتبه‌بندی نشریات و نویسندگان به کار برد؛ پس از آن استفاده از ضریب تأثیر به صورت گسترده برای تعیین نویسندگان و مؤسسات پرکار و نشریات با نفوذ، به کار گرفته شد. ضریب تأثیر با وجود آسیب‌ها و مشکل‌هایی که دارد، هنوز هم به عنوان یک شاخص بی‌رقیب برای رتبه‌بندی نشریات به کار می‌رود (عطاپور، حسن‌زاده و نوروزی چاکلی، ۱۳۸۸؛ شکاوات و سیتیا واواستی، ۲۰۱۴). از آنجا که پایگاه‌های استنادی به عنوان مرجعی برای اندازه‌گیری تولید علم و برتری‌های علمی هستند، سبب مورد توجه قرار گرفتن عمده پژوهشگران شده‌اند، تا حدی که مجلات ایرانی تمایل به نمایه شدن در پایگاه‌های استنادی معتبری همانند ای اس ای و اسکوپوس هستند. البته باید توجه داشت یکی از شرایط حضور در جریان علم جهانی، ارائه یافته‌های علمی داخلی کشور به زبان بین‌المللی علم، یعنی انگلیسی، است. به همین دلیل عده‌ای ترجیح می‌دهند کار خود را به زبان انگلیسی و برای درج در نشریات انگلیسی تهیه و تدوین کنند، اما بخش اعظم تولیدات علمی کشور که در آنها نویافته‌های علمی ارزنده‌ای نیز می‌توان یافت به زبان فارسی منعکس می‌شوند و نویسندگان آنها نیز اصراری بر زبان انگلیسی ندارند. یکی از راه‌های پیشنهاد شده برای حضور چنین مقالاتی در جریان علم جهانی، حرکتی دو وجهی است، یعنی مقالات ضمن حفظ ساختار زبان فارسی، به گونه‌ای تدوین شوند که قابل مراجعه و استفاده نسبی در مقیاس جهانی باشند. اجرای این راه میانه دارای چهار شرط روشن و تعریف شده برای مجلات و مقاله‌های مندرج در آنهاست:

۱. وجود چکیده به زبان انگلیسی

۲. حضور کلیدواژه‌های به زبان انگلیسی

۳. تهیه مآخذ به زبان انگلیسی

۴. حضور افراد شناخته شده بین‌المللی در هیئت تحریریه.

فهرست منابع از بخش‌های مهمی است که خواننده انگلیسی زبان از طریق آن به میزان اشراف مؤلف به منابع، آگاهی از آثار جدید، ربط موضوعی آنها با مقاله و گستره کار پی می‌برد. بنابراین برگردان منابع به زبان انگلیسی بخش مهمی از ایجاد شرایط حضور در جریان علم جهانی است. خصوصاً اینکه در نمایه‌های استنادی موضوع درست خود را می‌یابد. منابع مقالات فارسی معمولاً یا فارسی است یا تلفیقی از فارسی و انگلیسی (یا سایر زبان‌های اروپایی). زبان‌های اروپایی طبعاً به همان شکل ظاهر می‌شوند، اما زبان‌های فارسی باید ترجمه و بعضاً آوانگاری شود. این نوع فهرست پس از فهرست منابع معمول مقاله درج می‌شود و البته برخی نیز محل مناسب آن را در پایان چکیده انگلیسی می‌دانند تا بخش انگلیسی استقلال خاص خود را حفظ کند (حری، ۱۳۸۹).

اما مشکلی که در این روند وجود دارد، توجه بیشتر پایگاه‌ها به مجله‌های انگلیسی زبان است. به نوعی مقاله‌های سایر زبان‌ها بدون ارزیابی کمی و محتوایی از دایره داوری خارج می‌شود (تستا^۱، ۲۰۰۸). در این خصوص، پایگاه‌های استنادی تنها بعضی از بخش‌های مقاله‌ها را در ارزیابی در نظر می‌گیرند. این بخش‌ها عبارتند از: چکیده‌های تمام نما به زبان انگلیسی، عناوین مقاله‌ها به زبان انگلیسی و منابع به انگلیسی (ریزان، ۱۳۸۸). این امر سبب شده است تا مجلات ایرانی برای اینکه مورد توجه پایگاه استنادی معتبری چون ای اس ای قرار گیرند، عنوان و چکیده را علاوه بر فارسی به صورت لاتین و منابع را تنها به صورت فنگلیش بنویسند. در فنگلیش کردن نام و نام خانوادگی به لاتین آوانویسی، عنوان منبع به لاتین ترجمه و سال شمسی تبدیل به سال میلادی می‌شود که در ظاهر امر راه حل مناسبی به نظر می‌آید. اما مشکل اصلی از جایی آغاز می‌شود که مقالات این مجلات در پایگاه‌های ایرانی نیز نمایه می‌شوند.

در ایران نمایه استنادی مانند پایگاه استنادی علوم جهان اسلام^۲، پایگاه اطلاعات علمی وابسته به جهاد دانشگاهی (سید)^۳ و پایگاه اطلاعاتی تدوین شده در پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) وجود دارد که در این پایگاه‌ها در زمان گذشته و حال، منابع غیر فارسی زبان تایپ نمی‌شود و به طبع در پایگاه درج نمی‌شود و غیر از مقاله مجله سایر منابع بر اساس سیاست گذاری نمایه سازی پایگاه اطلاعاتی حذف می‌گردند. در نتیجه منابع فارسی زبانی که به زبان انگلیسی برگردانده شده‌اند نیز وارد سیستم نمی‌شوند، با این فرض که این‌ها به زبان فارسی نیستند. بدین ترتیب ضربه سنگینی بر پیکره نظام استنادی و شبکه ارجاعی مقاله‌های مجله‌های خود و آثار نویسندگانی که در این مجله‌ها مقاله چاپ می‌نمایند وارد می‌کنند و با این کار حتی در محاسبه "ضریب تأثیر" مجله خود در سطح ملی نیز اختلال ایجاد می‌کنند و سبب تحریف در ضریب تأثیر می‌شوند (نوروزی، ۱۳۹۳). در صورتی اگر پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی بخواهند سیاست ورود اطلاعات منابع انگلیسی را هم پیش بگیرند نظام ارجاعی و استنادی شبکه‌ها با مشکل مواجه می‌شود و این کار در دراز مدت به زیان زبان فارسی و منابع فارسی زبان است. زیرا نویسندگان هنگام استناد به منابع فارسی زبان هر طور که دلشان بخواهد آن را ترجمه می‌کنند و هرج و مرج در پایگاه‌های اطلاعاتی موجود بیشتر خواهد شد (نوروزی، ۱۳۹۳). به عبارت دیگر در موقع فنگلیش کردن غلط املائی و اشتباهات ترجمه سبب تحریف ضریب تأثیر و یا در واقع ارزیابی غیر قابل اعتماد می‌شود (آل، تسکین^۴، ۲۰۱۳). همچنین انگلیسی نویسی منابع فارسی علاوه بر تحریف و تخریب ضریب تأثیر شبکه استنادی و ارجاعی، تضعیف شبکه جست‌وجو و بازیابی به دنبال دارد (جانقربانی، ۱۳۸۴). بدین ترتیب که یکی از راهبردهای جست‌وجو، دنبال کردن دستی و ساده منابعی است که در تحقیقات با موضوعات مشابه

¹.testa

².ISC

³. SID

⁴.Al, Taskin

توسط دیگران مورد استناد قرار گرفته است یا به عبارتی به آنها استناد شده است. همچنین امروزه با پیشرفت فناوری، بسیاری از پایگاه‌های اطلاعاتی راهبرد جست‌وجوی نمایه استنادی را پیش روی پژوهشگران قرار داده‌اند (خسروی و فتاحی، ۱۳۸۹). در جست‌وجو استنادی عنوان منبع، نویسنده، سال، عنوان مقاله (کتاب....) مورد استفاده قرار می‌گیرد (جکسو^۱، ۲۰۰۴). در هنگام جست‌وجو در نمایه استنادی، استناد کننده با مجموعه‌ای از مقالات استناد شده و استناد کننده رو به رو می‌شود که دامنه‌ی جست‌وجو را به راحتی افزایش می‌دهد. به تعبیری دیگر، هر مقاله در منابع خود به تعداد دیگری از مقالات دیگر استناد کرده است و با مراجعه به هر کدام از مقالات استناد شونده در مقاله جاری استفاده کننده، به سیاهه جدیدی از استنادهای دیگر دست می‌یابد که این خود چرخه گسترده‌ای از مقالات مرتبط را تشکیل می‌دهد (آقاجانلو، ۱۳۸۷). با توجه به این واقعیت که منابع استنادکننده و استناد شده به یکدیگر مرتبط هستند گارفیلد معتقد است جست‌وجوی استنادی نشانگر قدرت نمایه استنادی است (میکي^۲، ۲۰۰۹)

حال می‌توان گفت در این دو راهبرد برای جست‌وجو استنادی یعنی، هم در شیوه دستی دنبال کردن استنادهای منابع و هم در جست‌وجوی پایگاه‌های استنادی، منابعی که به آنها استناد شده نقش مهمی ایفا می‌کنند. لذا انگلیسی نویسی شدن این منابع می‌تواند جست‌وجو و بازیابی در پایگاه‌های استنادی ایرانی را دچار مشکل کند. این امر زمانی آسیب جدی‌تری خواهد زد که در روند انگلیسی نویسی شدن اشتباهی صورت پذیرد. از آنجایی که در جست‌وجو دقت و جامعیت و سرعت در دسترسی به منابع بسیار حائز اهمیت است، انگلیسی نویسی کردن و اشتباهات در انگلیسی نویسی، می‌تواند این سه مقوله را تحت تأثیر قرار دهد. بنابراین این مقاله به آسیب شناسی استنادهای انگلیسی نویسی شده و شناسایی مشکل‌های ایجاد شده از آن در شبکه جست‌وجوی پایگاه‌های اطلاعاتی ایرانی با یک رویکرد کیفی می‌پردازد.

سؤال‌های پژوهش عبارت‌اند از:

۱. اشکال‌های مربوط به انگلیسی نویسی منابع مقالات کدامند؟
۲. منابع دارای اشکال انگلیسی نویسی در بازیابی چگونه است؟
۳. وضعیت اشکال‌های انگلیسی نویسی در مجلات وزارت علوم، وزارت بهداشت و دانشگاه آزاد و بازیابی اشکال‌ها در پایگاه اطلاعاتی ایرانی چگونه است؟

روش پژوهش

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه مجلات علمی پژوهشی به زبان فارسی کشور بود که از ساختار انگلیسی نویسی شده، جهت ارائه منابع خود بهره گرفته بودند. در ایران این مجلات در سه حوزه دانشگاه آزاد اسلامی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی چاپ

¹: jacso
²: Mikki

می‌گردد. نمونه آماری هدف‌مند و به صورت سهمیه‌ای انتخاب شد. نمونه‌های انتخاب شده بر اساس ملاک منابع انگلیسی نویسی شده بود و انتخاب نمونه‌ها تا زمانی ادامه پیدا کرد که عناصر اصلی اطلاعات به حد اشباه رسید و اطلاعات جدید دیگری به پژوهش اضافه نکرد. بنابراین از هر کدام از حوزه‌ها ده مجله که در مجموع ۳۰ مجله و از هر کدام یک شماره در نظر گرفته شد. برای انتخاب شماره مجلات سعی شد از اولین شماره‌های انگلیسی نویسی شدن مجله در نظر گرفته شود. چون احتمال اشکال‌ها بیشتر بوده و بدست آوردن مؤلفه‌های اشکال‌ها مؤثرتر است. این عمل بازه زمانی ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴ را در بر گرفت که در نهایت ۵۲۲ منبع انگلیسی نویسی شده مورد بررسی قرار گرفت.

جدول ۱. عنوان مجلات نمونه آماری پژوهش

ردیف	دانشگاه آزاد اسلامی	دوره و شماره	وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی	دوره و شماره	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	دوره و شماره
۱	کوسیستم های طبیعی ایران	۱۳(۱)	مدیریت سلامت	۸(۲۲)	مهندسی صنایع	۴۳(۱)
۲	کوفیزبولوژی گیاهان زراعی	۴(۱۵)	مدیریت اطلاعات سلامت	۴(۲)	تازه‌های علوم شناختی	۱۵(۲)
۳	بوم شناسی گیاهان زراعی	۶(۱)	مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی	۹(۱)	پژوهشنامه مدیریت اجرایی	۳(۵)
۴	تولیدگیاهان زراعی در شرایط تنش های محیطی	۲(۲)	مجله آموزش پرستاری	۲(۱)	مجله دانش حسابداری	۶(۲۰)
۵	دانش شناسی	۲۱	پی‌اورد سلامت	۳(۳)	بررسی های حسابداری و حسابرسی	۲۲(۱)
۶	مجله زن و جامعه	۲(۵)	مجله تخصصی اپیدمیولوژی ایران	۴(۱)	مطالعات شهری	۳(۱۲)
۷	تحقیقات اقتصادکشاورزی	۴(۸)	نشریه پرستاری ایران	۲۰(۵۰)	پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی	۱۴(۱)
۸	فناوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی	۳(۳)	مجله دانشگاه علوم پزشکی گیلان	۱۷(۶۸)	مطالعات روانشناسی ورزشی	۴(۱۱)
۹	تحقیقات حشره شناسی	۱(۴)	مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی کردستان	۱۶(۲)	روانشناسی بالینی	۴(۱)
۱۰	مدیریت صنعتی دانشگاه آزاد سنندج	۱۲(۱)	مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی همدان	۱۶(۲)	تحقیقات مهندسی کشاورزی	۷(۲)

پژوهش حاضر با رویکرد ترکیبی انجام شده است. این رویکرد با انتخاب استراتژی متوالی (کیفی به کمی) اجرا شده است. به این صورت که با مطالعه کیفی و استفاده از روش تحلیل محتوا آغاز شده و در ادامه از روش‌های کمی (توصیفی از مطالعات طولی) جهت گزارش یافته‌ها استفاده شده است.

جهت تحلیل اطلاعات در بخش کیفی از تحلیل محتوا استفاده شده است. تحلیل محتوا یکی از روش‌های کلاسیک تحلیل داده‌های متنی است بی‌آنکه به این توجه داشته باشد از کجا آمده‌اند و در مورد محصولات رسانه‌ای تا داده‌های مصاحبه‌ای کاربرد دارد. تحلیل محتوا روش‌های گوناگونی دارد که یکی از این

روش‌های تحلیل عام است (فلیک، ۱۳۹۲). تحلیل عام روشی است مکمل سایر روش‌های تحلیلی که رویکردی عمل‌گرایانه دارد. هدف این روش دستیابی به نمایی کلی از دامنه موضوعی متنی است که باید مورد تحلیل قرار گیرد.

مراحل این روش به صورت خلاصه عبارتند از: مطالعه متن مورد نظر و یادداشت کردن کلیدواژه‌ها که این مرحله در بررسی مقالات در قسمت استخراج مؤلفه‌های اشکال انجام شد. به عبارتی، پس از مطالعه مقالات مشخص شد که این مؤلفه‌ها در قالب ۱۵ اشکال، طبق جدول شماره دو، مورد بررسی قرار می‌گیرد

جدول ۲. اشکال‌های چهار مؤلفه اصلی

مؤلفه‌های اشکال‌ها	موارد	مؤلفه‌های اشکال‌ها	موارد
<ul style="list-style-type: none"> - قسمتی از آن یا همه آن آوانویسی شده - اشتباه ترجمه شده از لحاظ املائی و گرامری - ترجمه ناقص 	عنوان مقاله	<ul style="list-style-type: none"> - چند شکل بودن حرف فارسی و یک شکل نوشتن آنها در لاتین - دو حرف نوشتن لاتین برای نشان دادن یک حرف - اشتباه نوشتن 	نام و نام خانوادگی نویسنده، نویسنده همکار
<ul style="list-style-type: none"> - استفاده از کلمه مترادف کلمه عنوان - اشتباه ترجمه شده - آوانویسی شده - ترجمه ناقص - محدود یا گسترده بودن معانی بعضی کلمات - یک دست ترجمه نشده - اختصار نویسی 	عنوان مجله	<ul style="list-style-type: none"> - اشتباه تبدیل کردن سال شمسی به میلادی - نوشتن سال شمسی 	سال

چک لیستی از مؤلفه‌های مورد بررسی تهیه شد که از نظر صحت و درستی مؤلفه‌های ذکر شده به تأیید اساتید گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی رسید.

در مرحله بعد لازم است که مؤلفه‌های بدست آمده را با توجه به مفاهیم مربوط به وضعیت مورد بررسی در هر مقاله ارتباط داد. این ارتباط در ۴ جز اطلاعات بیبلیوگرافی مقالات شامل نام و نام خانوادگی (مؤلف یا مؤلفین یا مترجمین)، سال انتشار، عنوان مقاله، عنوان مجله صورت گرفت، به عبارتی برای هر جز اطلاعات مؤلفه‌ها دسته بندی و ساختار بندی شد و در قالب چهار مفهوم ذکر شده مورد بررسی قرار گرفت که قاعدتا بررسی‌ها از طریق تحلیل نتایج در این چهار مفهوم انجام شده است. در واقع بدین صورت انجام گرفت که سی شماره از سی مجله ابتدا به نگاه کلی به منابع مقالات صورت می‌گرفت و منابعی برای بررسی

انتخاب می شدند که شامل ویژگی هایی چون: انگلیسی نویسی شده، از نوع اطلاعاتی مقاله و در پایگاه سید^۱ و میگران^۲ نمایه شده بودند. به این علت فقط مقالات موجود در پایگاه سید و میگران مورد بررسی قرار گرفتند چون قرار بود این اشکال ها در پایگاه اطلاعاتی سید و میگران مورد جست و جو قرار بگیرد و از لحاظ بازیابی بررسی شود و این دو پایگاه اطلاعاتی هم فقط شامل مقالات هستند. پس از بررسی، اشکال های مقالات انگلیسی نویسی شده یاداشت و جزء یکی از ۱۵ مورد از اشکال ها قرار گرفت.

سپس این اشکال ها در پایگاه اطلاعاتی میگران و سید مورد جست و جو قرار گرفتند. برای بررسی بازیابی اشکال ها چهار مؤلفه، بازیابی (یعنی منبع مورد نظر در منابع بازیابی شده وجودداشت)، غیرقابل بازیابی (منبع مورد نظر در منابع بازیابی شده وجود نداشت)، بازیابی تصفیه نشده (منابع زیادی بازیابی شده بودند که برای رسیدن به منبع مورد نظر باید نتایج محدود می شد و بررسی مجدد صورت می گرفت) و بازیابی نتایج غیرمرتبط (هیچ کدام از منابع بازیابی شده جز منبع مورد نظر ما نبودند) در نظر گرفته شد. با توجه به اینکه عمده اشکال ها در پایگاه های اطلاعاتی سید و میگران بازیابی نمی شد. بنابراین تصمیم بر آن شد که دو پایگاه اطلاعاتی به عنوان یک پایگاه اطلاعاتی در نظر گرفته شوند و نتیجه بازیابی به ترتیب اولویت در چهار مقوله قابل بازیابی، بازیابی تصفیه نشده، بازیابی نتایج غیرمرتبط، و غیرقابل بازیابی قرار گیرد. به طور مثال اگر اشکالی در پایگاه اطلاعاتی میگران غیرقابل بازیابی و در پایگاه سید قابل بازیابی بود نتیجه قابل بازیابی مدنظر قرار گرفت.

در بخش کمی با استفاده از روش توصیفی، مطالعه طولی مجموعه مقالات سه گروه از فصلنامه های مختلف از وزارت علوم، وزارت بهداشت و دانشگاه آزاد از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴ به صورت کمی گزارش می شود. بر این اساس تحلیل داده ها در بخش کمی با استفاده از روش های آمار توصیفی نظیر توزیع فراوانی، رسم نمودار و درصد فراوانی انجام شده است. این تحلیل، تفاوت بین سه بخش فصلنامه ها را در بررسی مفاهیم چهار گانه نشان داده است که تفسیر هر بخش با توجه به داده های آن بیان شده است.

یافته های پژوهش

نام خانوادگی و نام نویسنده و نویسندگان همکار و مترجم: در این پاره باید پژوهشگر به آوانویسی اسامی نویسنده پردازد. اصولی، آن است که از اسامی مستند مشاهیر و یا از منبع اصلی برای نوشتن نام نویسنده به لاتین استفاده کند، اما بعضی از مقالات فارسی فاقد اسامی نویسندگان به لاتین هستند. از طرفی هم پژوهشگران تمایلی به استفاده از اسامی مستند ندارند و یا در دسترسشان نیست. در نتیجه پژوهشگر خود به آوانویسی می پردازد و این آوانویسی توسط پژوهشگران مختلف به شکل های مختلفی صورت می گیرد.

^۱ . sid

^۲ . magiran

بنابراین برای یک نویسنده فایل‌های مختلفی از یک استناد در پایگاه اطلاعاتی ساخته می‌شود. اشتباه‌های مربوط به نام و نام خانوادگی را می‌توان در سه دسته قرار داد:

- چند شکل بودن حروف فارسی و یک شکل نوشته شدن آنها در لاتین:

بعضی از حروف فارسی چند شکل دارند که در تبدیل شدن به لاتین به یک شکل نوشته می‌شوند. مثلاً هر دو شکل «ت ط» در لاتین به صورت «t» نوشته می‌شود. احمد طهرانی (A. Tehrani) و علی تهرانی (A. Tehrani). در مثال دیگر در نام خانوادگی «غدیری» و «قدیری» که هر دو به صورت ghadiri نوشته می‌شود.

- دو حرف نوشتن لاتین برای نشان دادن یک حرف فارسی:

در بعضی مواقع برای نشان دادن یک حرف فارسی در لاتین باید از دو حرف لاتین استفاده کنیم. مثلاً برای نوشتن «ق» از gh استفاده می‌شود که در بعضی موارد این اصول توسط نویسندگان رعایت نشده بود. احمد دهقانی (A. Dehgani) و علی دهگانی (A. Dehgani). در مثالی دیگر قاسمی به صورت gasemi نوشته شده است.

- اشتباه نوشتن یا غلط‌املائی

در این مقوله مواردی که اشتباه آشکار داشته‌اند در نظر گرفته شده است و نام خانوادگی فرد اشتباه نوشته شده است. به طور مثال، «نوروزی چاکلی» به صورت Nowrozi chalky یا در مثال دیگر، «نظری» به صورت Nozari نوشته شده بود.

اکنون این منابع فارسی انگلیسی‌نویسی شده، در مقاله‌ای مورد توجه محقق قرار گرفته است. این محقق برای داشتن متن کامل آن شروع به جست‌وجوی این منبع با توجه به نام خانوادگی آن می‌کند. به طور مثال، اگر محقق در پایگاه اطلاعاتی نام خانوادگی «طهرانی» را جست‌وجو کند، فقط اسامی «طهرانی» بازیابی می‌شود و منبع اصلی که با نام خانوادگی تهرانی بوده بازیابی نمی‌شود. در واقع نتیجه جست‌وجو این مشکل، بازیابی نتایج غیرمرتبط خواهد بود. بنابراین، محقق مجبور است برای بازیابی با هر دو نام تهرانی و طهرانی جست‌وجو کند و با توجه به اینکه اسم کوچک آن مختصر نوشته شده باید فایل‌های بیشتری را بررسی کند تا به هدف خود یعنی بازیابی این مقاله برسد. همچنین ممکن است محقق نداند که تهرانی با «ط» هم نوشته می‌شود و اصلاً به این شکل طهرانی جست‌وجو نکند و این منبع را از این طریق نیابد. در مؤلفه "دو حرف نوشتن لاتین برای نشان دادن یک حرف فارسی" در مثال «دهقانی» نتایجی غیرمرتبط بازیابی می‌شود. در مثال «گاسمی» نیز در ابتدا نتایج غیرمرتبط بازیابی می‌شود. در زیر مؤلفه "غلط نوشتن انگلیسی‌نویسی"، نتایجی بازیابی نمی‌شود یا نتایج غیرمرتبط خواهد بود.

سال نشر یا چاپ: در این مقوله پژوهشگر باید سال شمسی را به میلادی تبدیل کند. این تبدیل در صورتی به درستی شکل می‌گیرد که روز، ماه و یا فصل انتشار هم در نظر گرفته شود. در غیر این صورت تبدیل سال به غلط صورت گرفته و اشتباه نوشته می‌شود.

- اشتباه تبدیل کردن سال شمسی به میلادی:

این اشتباه نوشتن بیشتر مربوط به فصل چاپ زمستان است. چون آغاز سال میلادی در فصل زمستان و آغاز سال شمسی در فصل بهار است. این باعث می‌شود که سال‌ها به صورت دقیق در منابع ارائه نشود. در این پژوهش در بسیاری موارد روز و ماه انشار نشریه، منبع مقاله در دسترس نبود، در نتیجه این مورد به عنوان یکی از اشکال‌ها در نظر گرفته نشد. در مقابل سال‌هایی که به طور آشکار و با اختلاف چندین سال اشتباه نوشته شده بودند، مدنظر قرار گرفت. به طور مثال: سال ۱۳۹۱ نوشته شده ۲۰۰۷.

- تبدیل نکردن سال شمسی به میلادی

وقتی منابع فارسی مقاله‌ها به صورت انگلیسی نوشته می‌شود اگر سال آنها به شکل شمسی نوشته شود از لحاظ علمی درست نیست و شکل علمی درستی ندارد.

در هنگام جست‌وجوی منابع فارسی، انگلیسی نوشته شده در پایگاه‌های اطلاعاتی ایرانی، باید سال میلادی به شمسی تبدیل شود. در صورتی که تبدیل سال به صورت اشتباه نوشته شده باشد و وقتی پژوهشگر برای بازیابی از آن سال استفاده می‌کند نتایج غیرمرتبط بازیابی می‌شود؛ بنابراین محقق آن منبع را در آن سال نمی‌یابد. در جست‌وجو منابعی که سال شمسی آنها به میلادی تبدیل نشده، هر چند از لحاظ علمی درست نیست اما در بازیابی مشکلی ایجاد نمی‌کند.

عنوان مقاله: در این قسمت پژوهشگر باید عنوان مقاله را ترجمه کند که برای اینکار باید به اصل منبع مراجعه کند. در مواقعی که امکان مراجعه به اصل منبع نیست، یا در اصل منبع عنوان لاتین آن وجود ندارد. پژوهشگر هر طور که می‌خواهد آن را ترجمه می‌کند و یا به علت تسلط نداشتن به زبان لاتین از مترجم موتورهای جست‌وجو یا از نرم افزارهای مترجم برای ترجمه کمک می‌گیرد که هر دو این‌ها فاقد کیفیت کافی هستند (سیگل^۱، ۲۰۱۳). همچنین گاهی پژوهشگر از مترجمان برای ترجمه کمک می‌گیرد که آنها هم به طور تخصصی ترجمه نمی‌کنند. بدین ترتیب عمده این ترجمه‌ها به درستی و تخصصی صورت نمی‌گیرد. بنابراین عنوان یک منبع اطلاعاتی توسط پژوهشگران مختلف به صورت‌های مختلفی ترجمه و در پایگاه استنادی و غیراستنادی نمایه می‌شود. از طرف دیگر با توجه به اینکه یک لغات انگلیسی معانی متفاوتی را در فارسی می‌دهد سبب تفاوت‌های زیاد در ترجمه می‌شود.

- عنوان قسمتی ترجمه و قسمتی آوانویسی شده یا تمام آن آوانویسی شده

¹. siegel

نویسنده در انگلیسی نویسی کردن منابع فارسی، قسمتی از عنوان را ترجمه کرده و قسمتی را به فرض اینکه اسم بوده به صورت آوانویسی نوشته است. مثلا: مطالعه سرمایه اجتماعی در کتابخانه ملی که به صورت study of social capital in ketabkhane meli نوشته شده است. در مثالی دیگر در تمام آن آوانویسی شده است: Arzyabiye Rahborde Modireyate Danesh Barkarkardhaye Modireyate Manabe Ensani Dar Ketabkhanehaye Daneshgahi Va Moasesate Amouzeshe Ali Baestefade Az Rouykarde BSC

- اشکال از لحاظ املائی و گرامری

نوشتن غلط املائی که می تواند شامل غلط املائی، شکستگی حروف، بزرگ نوشتن بعضی از حروف باشد. سبب ترجمه های غلط و بی معنی می شود (گالینسکاوی^۱ و دیگران...، ۲۰۱۴) در کنار آن داشتن اشکال های گرامری ممکن است سبب تغییر معنی و مفهوم عنوان آن مقاله شود. به طور مثال: عنوان فارسی و لاتین درست آن عبارتند از: مدل یابی نقش اخلاق در موفقیت سیستم های مدیریت دانش Modeling The Role Of Ethics In The Success Of Knowledge Management Systems.

عنوان غلط آن که توسط نویسنده نوشته شده جایگاه اسم و صفت را رعایت نکرده، اشتباه نوشتن در حرف اضافه و جابه جایی کلمات که سبب تغییر معنی و یا در واقع بی معنی بودن آن شده است:

Model Finding On The Role Of Ethics Of Knowledge Management System Success

مدل پیدا کردن بر روی نقش اخلاق سیستم های مدیریت دانش موفقیت

- ترجمه ناقص

در این مؤلفه عنوان مقاله به صورت کامل ترجمه نشده است. در بعضی مواقع نصف عنوان ترجمه نشده که ترجمه آن یک موضوع کلی را می رساند. همچنین بیشتر مواقع جامعه آماری و سال پژوهش در آخر عنوان ترجمه نشده است. به طور مثال عنوان مقاله: کیفیت زندگی و عوامل مرتبط با آن در بیماران سرطانی تحت شیمی درمانی بیمارستان انکولوژی دانشگاه علوم پزشکی تهران ۱۳۸۲

انگلیسی نویسی عنوان مقاله فارسی: quality of life and related factor in cancer patients.

همانطور که مشاهده می کنید نیمی از عنوان اصلی ترجمه نشده است. مثالی دیگر، عنوان مقاله

فارسی: میزان شیوع اختلال کمبود توجه و بیش فعالی در کودکان دبیرستانی شیراز

انگلیسی نویسی عنوان مقاله فارسی: Pervallence rate of attention deficit pervactivity dis

عنوان منبع اطلاعاتی می تواند به ما در انتخاب کلیدواژه های جست و جو کمک کند. بنابراین با توجه به کلمات موجود در عنوان جست و جو می کنیم تا اصل منبع را بازیابی کنیم. در مواردی که آوانویسی شده

¹Galinskaya

است نیاز به ترجمه ندارد و فقط آن را به فارسی آوانویسی می‌کنیم و جست و جو را انجام می‌دهیم؛ هر چند این مقوله در بازیابی مشکلی ایجاد نمی‌کند، اما از لحاظ علمی درست نیست و شکل زیبایی ندارد. اما هنگامی که عنوان از لحاظ گرامری اشتباه ترجمه شده باشد باعث بازیابی نشدن یا بازیابی نتایج غیرمرتبط و بازیابی نتایج تصفیه نشده می‌شود.

در مؤلفه ترجمه ناقص در بیشتر موارد اصل مدرک بازیابی می‌شود. اما در مواردی که اصل موضوع ترجمه نشده، بازیابی غیرمرتبط یا بازیابی تصفیه نشده را با خود به همراه دارد.

عنوان نشریه: در این قسمت پژوهشگر نباید عنوان مجله را خود ترجمه کند. باید به سایت مجله که عنوان انگلیسی آن در صفحه اصلی سایت است یا در پایگاه‌هایی که مثل مگیران در بیشتر موارد در کنار عنوان فارسی مجله، عنوان لاتین آن را نیز ارائه می‌کند، مراجعه کند. اگر اشتباهی در این حیطه صورت گیرد آن عنوان مجله امتیاز یکی از استندهای خود را از دست می‌دهد. اشکال‌ها شامل:

- استفاده از کلمات مترادف کلمه عنوان نشریه:

مثلاً فصلنامه مدیریت سلامت، پژوهشگر آن را به صورت Health Management ترجمه کرده اما در سایت مجله به صورت Health Administration ترجمه شده است. این مشکل‌ها برای مجلاتی که عنوان آنها نزدیک به هم است بیشتر است و سبب اشکال اساسی در شبکه ارجاعی و استنادی و تحریف در ضریب تأثیر می‌شود.

- عنوان به صورت انگلیسی نویسی شده

عنوان نشریه حتماً باید ترجمه شود، اما در بعضی از منابع، عنوان مجله همانند اسامی نویسندگان آوانویسی لاتین شده است. به طور مثال عنوان نشریه: روانشناسی بالینی Ravanshenasi balini

- عنوان به صورت اشتباه ترجمه شده

در بررسی منابع انگلیسی نویسی شده مواردی یافت شد که به عنوان مؤلفه "اشتباه ترجمه شده" تشخیص داده شد، اما بعد از بررسی مشخص شد که این عناوین، عنوان قدیم مجله بودند. بنابراین سعی شد عنوان مجلات انگلیسی نویسی شده بررسی کامل شود و عناوین قدیم و جدید آنها در نظر گرفته شده، سپس جز یکی از مؤلفه های اشکال ها، بیان شود. عنوان مجله‌ای که اشتباه ترجمه شده: دانشگاه علوم پزشکی گیلان (Journal of Guilan University of Medical Sciences) بوده که در انگلیسی نویسی به دانشگاه علوم پزشکی همدان (Journal of Hamadan University of Medical Sciences) ترجمه شده است که هر دو عنوان نشریه هم در عالم واقع وجود دارد. در مثالی دیگر عنوان انگلیسی نویسی شده نشریه ای: journal of crop sciences (علوم زراعی ایران) در صورتی که عنوان درست آن: علوم گیاهان زارعی ایران (Iran journal of crop sciences) است. در عالم واقع هر دو عنوان فصلنامه وجود دارد.

- ترجمه ناقص عنوان

از آنجا که عنوان فصلنامه‌های تخصصی از لحاظ کلمات به کار رفته در آنها و مفهوم به یکدیگر نزدیک است ترجمه ناقص آنها ممکن است پژوهشگر را به عنوان مجله دیگر متمایل کند. در منابع انگلیسی‌نویسی شده یکی از فصلنامه‌ها عنوان ناقص: *journal of planning in higher education* (مجله برنامه ریزی در آموزش عالی)، عنوان اصلی و درست نشریه: *journal of research planning in higher education* (پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی) است.

- گسترده بودن معانی

در این مؤلفه یک لغات انگلیسی می‌تواند ترجمه‌های متفاوتی در فارسی داشته باشد. به طور مثال، سه عنوان نشریه: پژوهشنامه اقتصادی، تحقیقات اقتصادی و پژوهش‌های اقتصادی ایران هر سه در سایت خود فصلنامه با *Economics Research* ترجمه شده اند. در هنگام انگلیسی‌نویسی این سه منبع به طور کامل همانند هم نوشته می‌شوند. در مثالی دیگر مجله "طب جنوب" که در سایت خود و در انگلیسی‌نویسی به صورت *Iranian south medical journal* ترجمه شده است. این عنوان به صورت مجله پزشکی جنوب هم ترجمه می‌شود.

- یک دست ترجمه نشده

مجله‌ای با عنوان دانشگاه علوم پزشکی مازندران (*Journal Of Mazandaran University Of Medical Science*) که انگلیسی‌نویسی آن *Journal Of Medical Science Of Mazandaran University*.

- اختصار نویسی

فصلنامه علوم کشاورزی ایران (*Iranian Journal Of Agriculture Science*) که در انگلیسی‌نویسی به صورت *J of Agri Sci* نوشته شده است.

زمانی که می‌خواهیم در منابع انگلیسی‌نویسی شده، عنوان نشریه را در پایگاه‌های اطلاعاتی ایرانی بازیابی کنیم ابتدا باید آن را ترجمه کنیم. در عنوان مجله مانند عنوان مقاله، لغات انگلیسی با توجه به معانی مختلفی که دارند مجبوریم کلمات زیادی را جهت بازیابی نشریه جست‌وجو کنیم و همچنین نتایج بازیابی شده زیادی را چک کنیم.

در زیرمؤلفه "کلمات مترادف کلمات عنوان" کلمه یا کلمات انگلیسی‌نویسی شده عنوان نشریه چون مترادف کلمه یا کلمات عنوان نشریه اصلی هستند پژوهشگر در بازیابی دچار مشکل نمی‌شود و قابل بازیابی است. در زیر مؤلفه "انگلیسی‌نویسی شده"، عنوان به صورت آوانویسی انگلیسی‌نویسی شده که به همان صورت به فارسی برگردانده می‌شود و به خوبی قابل بازیابی است اما از لحاظ علمی شکل درستی ندارد. در زیر مؤلفه "اشتباه ترجمه شده"، این مورد در بیشتر موارد غیرقابل بازیابی است در موارد اندکی هم نتایج

غیرمرتبط و یا تصفیه نشده بازیابی کرده است. همچنین در زیر مؤلفه "ترجمه ناقص"، در اغلب موارد اصل منبع بازیابی می‌شود، اما در موارد اندکی نتایج تصفیه نشده را به دنبال دارد. در زیر مؤلفه "گسترده بودن معانی" در بیشتر موارد غیرقابل بازیابی بوده، در مثال طب جنوب، در مواردی هم نتایج تصفیه نشده را با خود به دنبال داشت، مثل تحقیقات اقتصادی، که باید مجدد نتایج بازیابی شده را بررسی می‌کردیم تا به اصل منبع برسیم. در زیر مؤلفه آخر در قسمت عنوان نشریه "اختصار نویسی" است. از آنجا که پایگاه‌های ایرانی قابلیت بازیابی اختصار نشریه‌ها را ندارند، در نتیجه نشریه‌هایی که اختصارنویسی شدن بازیابی نمی‌شوند. پایگاه اطلاعاتی مگیران در حد کلمات مختصر و کلی مثل med. که مربوط به مجلات در حیطه پزشکی است، قابل بازیابی نیست.

جدول ۳. اشکال‌های فصلنامه وزارت علوم و تحقیقات فناوری نتیجه جست و جو این اشکال‌ها

فرآوانی	نتیجه جست‌وجو	فرآوانی	مؤلفه های اشکال ها	فرآوانی اشکالات	موارد
۱	قابل بازیابی	۲	چند شکل بودن حرف فارسی و یک شکل نوشتن آنها در لاتین	۱۵	نام و نام خانوادگی
۱۰	غیر قابل بازیابی	۷	دو حرف نوشتن لاتین برای نشان دادن یک حرف فارسی		
۳	بازیابی نتایج غیرمرتبط	۶	اشتباه نوشتن		
۱	بازیابی تصفیه نشده				
۱۰	قابل بازیابی	۸	اشتباه تبدیل کردن سال شمسی به میلادی	۱۸	سال
-	غیر قابل بازیابی				
۸	بازیابی نتایج غیرمرتبط				
-	بازیابی تصفیه نشده	۱۰	نوشتن سال شمسی		
۵	قابل بازیابی	-	قسمتی از آن یا همه آن آوانویسی شده	۷	عنوان مقاله
۲	غیر قابل بازیابی	۲	اشتباه ترجمه شده از لحاظ املائی و گرامری		
-	بازیابی نتایج غیرمرتبط	۵	ترجمه ناقص		
-	بازیابی تصفیه نشده				
۲۱	قابل بازیابی	۳	استفاده از کلمه مترادف کلمه عنوان	۷۷	عنوان مجله
		۹	اشتباه ترجمه شده		
۴۶	غیر قابل بازیابی	۱۵	آوانویسی شده		
		۶	ترجمه ناقص		
۱	بازیابی نتایج غیرمرتبط	۱۵	محدود یا گسترده بودن معانی بعضی کلمات		
۹	بازیابی تصفیه نشده	۲	یک دست ترجمه نشده		
		۲۷	اختصار نویسی		
-		۱۱۷	جمع کل	۱۹۸	جمع کل

همان‌طور که در جدول ۳ نشان داده می‌شود، در بررسی منابع انگلیسی‌نویسی شده نشریه‌های علمی پژوهشی وزارت علوم و تحقیقات و فناوری، در مؤلفه اصلی نام خانوادگی ۱۵ مورد اشکال وجود داشت که بیشترین با ۷ مورد مربوط به "دو حرف نوشتن لاتین برای نشان دادن یک حرف فارسی" و مؤلفه "غلط املائی" با ۶ مورد و در آخر "چند شکل بودن حرف فارسی و یک شکل نوشتن آنها در لاتین" با ۲ مورد است. وقتی این اشتباهات را در پایگاه اطلاعاتی سید یا مگیران مورد جست و جو قرار گرفت بیشترین نتیجه جست و جو مربوط به "غیرقابل بازیابی" با ۱۰ مورد و کمترین نتیجه جست و جو مربوط به "قابل بازیابی" و "بازیابی تصفیه نشده" با یک مورد بود.

در مؤلفه اصلی "سال"، ۱۸ مورد اشتباه یافت شد که ۱۰ مورد آن "سال شمسی به اشتباه به میلادی تبدیل شده"، ۸ مورد آن سال شمسی بدون تبدیل شدن به سال میلادی نوشته شده بود. در بررسی این اشتباه‌ها در پایگاه اطلاعاتی ۱۰ مورد اشتباه آن سبب بازیابی نتایج غیرمرتبط شده و ۸ مورد دیگر آن بازیابی شده اند. در مؤلفه اصلی "عنوان مقاله" ۷ مورد اشتباه یافت شد که ۵ مورد آن "ترجمه ناقص" و ۲ مورد آن "ترجمه اشتباه" بود. در نهایت نتیجه بازیابی این اشکال‌ها ۵ مورد "قابل بازیابی" و ۲ مورد آن "غیرقابل بازیابی" بود. در مؤلفه "عنوان نشریه" هم ۷۷ مورد اشکال یافت شد که بیشترین اشکال‌ها مربوط به "اختصارنویسی" با ۲۷ مورد و کمترین آن با ۲ مورد مربوط به زیرمؤلفه "یک دست ترجمه نشده" بود. پس از بدست آمدن اشکال‌ها، قابلیت بازیابی آنها در پایگاه‌های ایرانی مورد بررسی قرار گرفت که ۴۶ مورد "غیرقابل بازیابی" با بیشترین تعداد و یک مورد بازیابی "نتایج غیرمرتبط" با کمترین تعداد بدست آمد.

جدول ۴. اشکال‌های فصلنامه دانشگاه آزاد اسلامی و نتیجه جست و جو این اشکال‌ها

مورد	فراوانی اشکالات	مؤلفه های اشکال ها	فراوانی	نتیجه جست و جو	فراوانی
نام و نام خانوادگی	۱۷	چند شکل بودن حرف فارسی و یک شکل نوشتن آنها در لاتین	۶	قابل بازیابی	۱
			۷	غیر قابل بازیابی	۹
		دو حرف نوشتن لاتین برای نشان دادن یک حرف فارسی	۶	بازیابی نتایج غیرمرتبط	۶
		اشتباه نوشتن	۴	بازیابی تصفیه نشده	۱
سال	۵	اشتباه تبدیل کردن سال شمسی به میلادی	۳	قابل بازیابی	۲
			۲	غیر قابل بازیابی	-
		نوشتن سال شمسی	۲	بازیابی نتایج غیرمرتبط	۳
				بازیابی تصفیه نشده	-
عنوان مقاله	۱۸	قسمتی از آن یا همه آن آوانویسی شده	۷	قابل بازیابی	۱۱
			۹	غیر قابل بازیابی	۶
		اشتباه ترجمه شده از لحاظ املائی و گرامری	۱	بازیابی نتایج غیرمرتبط	۱
		ترجمه ناقص	۲	بازیابی تصفیه نشده	-
۴۲	استفاده از کلمه مترادف کلمه عنوان	۱	قابل بازیابی	۱۴	

		۱۶	اشتباه ترجمه شده		
۱۱	غیر قابل بازیابی	۹	آوانویسی شده		
		۱	ترجمه ناقص		
۶	بازیابی نتایج غیرمرتبط	۱۰	محدود یا گسترده بودن معانی بعضی کلمات		
۱۱	بازیابی تصفیه نشده	۳	یک دست ترجمه نشده		
		۲	اختصار نویسی		
-		۸۲	جمع کل	۱۸۴	۴۸

طبق یافته‌های جدول ۴، در بررسی مؤلفه اصلی نام خانوادگی در نشریه‌های علمی پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی تعداد ۷ مورد مربوط به "دو حرف نوشتن لاتین برای نشان دادن یک حرف فارسی" با بیشترین تعداد و "چند شکل بودن حرف فارسی و یک شکل نوشتن آنها در لاتین" در مرتبه بعدی با ۶ مورد و "اشتباه نوشتن" با ۴ مورد کمترین تعداد مشکل‌ها بود. از این تعداد اشکال‌ها، در نتیجه جست و جو ۹ مورد "غیرقابل بازیابی" با بیشترین تعداد و یک مورد "قابل بازیابی" و "بازیابی تصفیه نشده" کمترین تعداد را به خود اختصاص داده‌اند. در مؤلفه اصلی "سال"، ۳ مورد اشتباه در تبدیل کردن سال شمسی به میلادی و ۲ مورد هم نوشتن سال شمسی است. پس از بررسی مقوله جست‌وجو این اشکال‌ها در پایگاه‌های اطلاعاتی ایرانی، ۳ مورد بازیابی "نتایج غیرمرتبط" و ۲ مورد هم، نتایج قابل بازیابی بودند. در مؤلفه اصلی "عنوان مقاله"، در کل ۱۸ مورد اشتباه یافت شد که بیشترین اشتباه، در اشتباه ترجمه کردن با ۹ مورد و کمترین اشتباه در ترجمه ناقص با ۲ مورد بود. پس از بررسی قابلیت بازیابی این اشکال‌ها در پایگاه‌های اطلاعاتی ۱۱ مورد قابل بازیابی، ۶ مورد غیرقابل بازیابی و یک مورد بازیابی نتایج غیرمرتبط بود. در مؤلفه اصلی عنوان نشریه ۴۲ مورد اشکال یافت شد که بیشترین تعداد آن مربوط به "اشتباه ترجمه شده" با ۱۶ مورد و کمترین تعداد آن استفاده از "کلمه مترادف کلمه عنوان" با یک مورد بود. در بررسی قابلیت بازیابی این اشکال‌ها از ۴۲ مورد اشکال، ۱۴ مورد قابل بازیابی با بیشترین تعداد و ۶ مورد بازیابی نتایج غیرمرتبط، با کمترین تعداد را به خود اختصاص داد.

جدول ۵. اشکال‌های فصلنامه‌های وزارت بهداشت و نتیجه جست و جو این اشکال‌ها

ردیف	عنوان اشکالات	مؤلفه‌های اشکال‌ها	فراوانی	نتیجه جست‌وجو	فراوانی
۱	نام و نام خانوادگی	چند شکل بودن حرف فارسی و یک شکل نوشتن آنها در لاتین دو حرف نوشتن لاتین برای نشان دادن یک حرف فارسی	۲	قابل بازیابی	-
			۴	غیر قابل بازیابی	۹
			۳	بازیابی نتایج غیرمرتبط	۳
		۸	بازیابی تصفیه نشده	۳	
۲	سال	اشتباه تبدیل کردن سال شمسی به میلادی	۷	قابل بازیابی	-
			-	غیر قابل بازیابی	-

۷	بازیابی نتایج غیرمرتبط	-	نوشتن سال شمسی		
-	بازیابی تصفیه نشده				
۱۴	قابل بازیابی	۴	قسمتی از آن یا همه آن آوانویسی شده	۱۸	عنوان مقاله
۴	غیر قابل بازیابی	۴	اشتباه ترجمه شده از لحاظ املائی و گرامری		
-	بازیابی نتایج غیرمرتبط				
-	بازیابی تصفیه نشده	۱۰	ترجمه ناقص		
۳۱	قابل بازیابی	۱	استفاده از کلمه مترادف کلمه عنوان	۵۱	عنوان مجله
		۱۷	اشتباه ترجمه شده		
۱۵	غیر قابل بازیابی	۷	آوانویسی شده		
		۳	ترجمه ناقص		
۲	بازیابی نتایج غیرمرتبط	۴	محدود یا گسترده بودن معانی بعضی کلمات		
۳	بازیابی تصفیه نشده	۱۵	یک دست ترجمه نشده		
		۴	اختصار نویسی		
-		۹۰	جمع کل		

در بررسی مؤلفه اصلی "نام خانوادگی" در نشریه‌های علمی پژوهشی وزارت بهداشت، ۱۴ مورد اشکال یافت شد که بیشترین تعداد آن مربوط به "اشتباه نوشتن" با ۸ مورد، "دو حرف نوشتن لاتین برای نشان دادن یک حرف فارسی" با ۴ مورد اشتباه در مرتبه بعدی و در آخر زیر مؤلفه "چند شکل بودن حرف فارسی و یک شکل نوشتن آنها در لاتین" با ۲ مورد اشتباه یافت شد. پس از بررسی جست‌وجو این اشکال‌ها، ۹ مورد غیرقابل بازیابی، ۳ مورد بازیابی نتایج غیرمرتبط و ۳ مورد بازیابی تصفیه نشده بود. در بررسی مؤلفه اصلی "سال"، ۷ مورد اشتباه یافت شد که مربوط به "اشتباه تبدیل کردن سال شمسی به میلادی" بود. پس از بررسی این ۷ مورد در شبکه جست‌وجو، بازیابی نتایج غیرمرتبط را به دنبال داشت. در مؤلفه اصلی "عنوان مقاله" با ۱۸ مورد اشکال، بیشترین تعداد آن مربوط به زیر مؤلفه "ترجمه ناقص" با ۱۰ مورد و دو زیر مؤلفه "اشتباه ترجمه شده از لحاظ املائی و گرامری" و "قسمتی از آن یا همه آن آوانویسی شده"، هر کدام با ۴ مورد از اشکال‌های این قسمت بودند. پس از بررسی شبکه جست‌وجو با این اشکال، ۱۴ مورد قابل بازیابی و ۴ مورد غیرقابل بازیابی بود. در بررسی آخرین مؤلفه اصلی در نشریه‌های وزارت بهداشت "عنوان نشریه" با ۵۱ مورد اشکال است که بیشترین تعداد آن با ۱۷ مورد مربوط به زیر مؤلفه "اشتباه ترجمه شده" و کمترین آن مربوط به "استفاده از کلمه مترادف کلمه عنوان نشریه" با

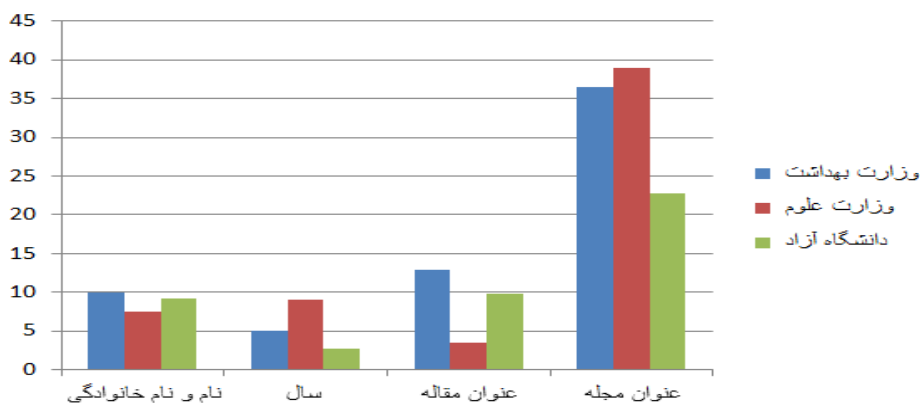
یک مورد اشتباه است. پس از بررسی این اشکال‌ها در شبکه جست‌وجو ۳۱ مورد قابل بازیابی با بیشترین تعداد و ۲ مورد بازیابی نتایج غیرمرتبط با کمترین تعداد را به خود اختصاص داد.

جدول ۶. مقایسه سه سازمان از جنبه مشکل‌های آنها

مؤلفه	مؤلفه‌های اشکال‌ها	فراوانی وزارت بهداشت	فراوانی وزارت علوم	فراوانی دانشگاه آزاد	فراوانی کل
نام و نام خانوادگی	چند شکل بودن حرف فارسی و یک شکل نوشتن آنها در لاتین	۲	۲	۶	۴۶
	دو حرف نوشتن لاتین برای نشان دادن یک حرف فارسی	۴	۷	۷	
	اشتباه نوشتن	۸	۶	۴	
	درصد جمع کل	٪۱۰	٪۷/۵۷	٪۹/۲۳	
سال	اشتباه تبدیل کردن سال شمسی به میلادی	۷	۸	۳	۳۰
	نوشتن سال شمسی	-	۱۰	۲	
	درصد جمع کل	٪۵	٪۹/۰۹	٪۲/۷۱	
عنوان مقاله	قسمتی از آن یا همه آن آوانویسی شده	۴	-	۷	۴۳
	اشتباه ترجمه شده از لحاظ املایی و گرامری	۴	۲	۹	
	ترجمه ناقص	۱۰	۵	۲	
	درصد جمع کل	٪۱۲/۸۵	٪۳/۵۳	٪۹/۷۸	
عنوان مجله	استفاده از کلمه مترادف کلمه عنوان	۱	۳	۱	۱۷۰
	اشتباه ترجمه شده	۱۷	۹	۱۶	
	آوانویسی شده	۷	۱۵	۹	
	ترجمه ناقص	۳	۶	۱	
	محدود یا گسترده بودن معانی بعضی کلمات	۴	۱۵	۱۰	
	یک دست ترجمه نشده	۱۵	۲	۳	
	اختصار نویسی	۴	۲۷	۲	
	درصد جمع کل	٪۳۶/۴۲	٪۳۸/۸۸	٪۲۲/۸۲	

مطابق جدول ۶ در مؤلفه اول اشکال‌ها یعنی نام و نام خانوادگی بیشترین اشکال مربوط وزارت بهداشت با ۱۰ درصد اشکال است بعد از آن مربوط به دانشگاه آزاد اسلامی با ۹/۲۳ درصد و بعد وزارت علوم با ۷/۵۷ درصد است. در مؤلفه سال بیشترین اشکال مربوط به وزارت علوم با ۹/۰۹ درصد و به ترتیب وزارت بهداشت با ۵ درصد و دانشگاه آزاد اسلامی ۲/۷۱ درصد در مراتب کمتر اشکال قرار دارند. در مؤلفه عنوان مقاله بیشترین اشکال وزارت بهداشت ۱۲/۸۵ درصد سپس دانشگاه آزاد ۹/۷۸ درصد و در آخر وزارت علوم

با ۳/۵۳ درصد است. در آخرین مؤلفه یعنی عنوان مجله، بیشترین اشکال با ۳۸/۸۸ درصد مربوط به وزارت علوم بعد با ۳۶/۴۲ درصد مربوط به وزارت بهداشت و در آخر دانشگاه آزاد با ۲۲/۸۲ درصد قرار دارد. در مجموع سه سازمان بیشترین اشکال مربوط به عنوان مجله سپس نام و نام خانوادگی در درجه بعد عنوان مقاله و در آخر سال نشر بوده است.

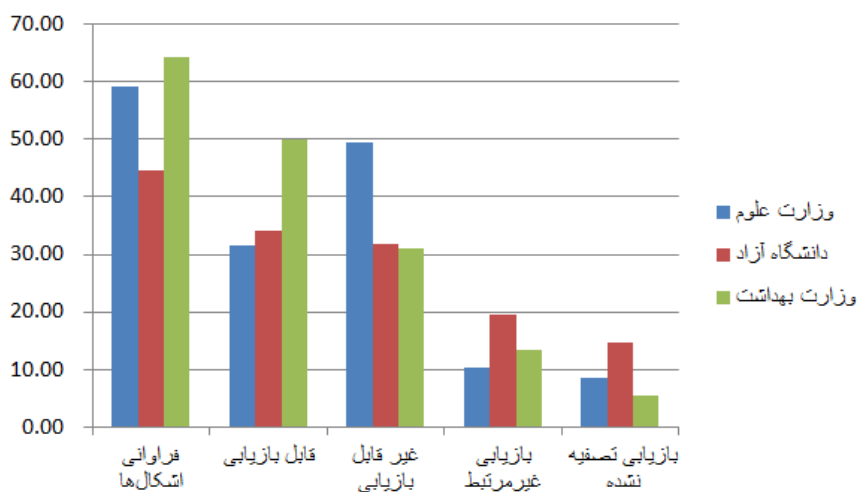

نمودار ۱. مقایسه اشکال های سه سازمان

جدول ۷. مقایسه سه سازمان از جنبه اشکال ها و نتایج جست و جو این اشکال ها

سازمانها	کل منبع	فراوانی اشکالات		قابل بازیابی		غیر قابل بازیابی		بازیابی تصفیه نشده	
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
وزارت علوم	۱۹۸	۵۹/۰۹	۱۱۷	۳۷	۳۱/۶۲	۵۸	۴۹/۵۷	۱۲	۱۰/۲۵
دانشگاه آزاد	۱۸۴	۴۴/۵۶	۸۲	۲۸	۳۴/۱۴	۲۶	۳۱/۷۰	۱۶	۱۹/۵۱
وزارت بهداشت	۱۴۰	۶۴/۲۸	۹۰	۴۵	۵۰	۲۸	۳۱/۱۱	۱۲	۱۳/۳۳

با توجه به جدول ۷ بیشترین اشکالها مربوط به وزارت بهداشت با ۶۴/۲۸ درصد که از این مقدار، ۵۰ درصد آن قابلیت بازیابی، ۳۱/۱۱ درصد آن غیر قابل بازیابی، ۱۳/۳۳ درصد بازیابی های غیر مرتبط و ۵/۵۵ درصد هم بازیابی تصفیه نشده داشته است. بعد از وزارت بهداشت بیشترین اشکالها مربوط به وزارت علوم و تحقیقات و فناوری با ۵۹/۰۹ بوده که از این مقدار درصد اشکالها، ۴۹/۵۷ درصد غیر قابل بازیابی، ۳۱/۶۲ درصد قابل بازیابی، ۱۰/۲۵ درصد بازیابی غیر مرتبط و ۸/۵۴ بازیابی تصفیه نشده بوده است. در آخر هم دانشگاه آزاد اسلامی با ۴۴/۵۶ درصد اشکال بوده است که نتایج جست و جو این اشکالها، به ترتیب مربوط به قابل بازیابی با ۳۴/۱۴ درصد، غیر قابل بازیابی با ۳۱/۷۰ درصد، بازیابی غیر مرتبط ۱۹/۵۱ درصد و در آخر بازیابی تصفیه نشده با ۱۴/۶۳ درصد بوده است.

نمودار ۲. مقایسه قابلیت بازیابی سه سازمان

بحث و نتیجه گیری

بعضی از مجلات ایرانی روند انگلیسی نویسی منابع فارسی را در پیش گرفته اند که تعداد این مجلات در حال افزایش است. پژوهشگران در این روند به طور غیر تخصصی عمل می کنند. این عمل اشتباه نوشتن و یک دست نبودن منابع مقالات را به دنبال دارد که تأثیر مهمی را در شبکه جست و جو و بازیابی و ضریب تاثیر می گذارد. در انگلیسی نویسی منابع مقاله ها، چهار قسمت نام و نام خانوادگی، سال، عنوان مقاله و عنوان مجله مورد توجه است که اشکال های مربوط به هر کدام از آنها و نتایج جست و جو آن در جدول ۶ ارائه شده است.

جدول ۸. نتیجه کلی مبحث

ردیف	موارد منبع	منابع انگلیسی نویسی شده مجلات مربوط به سه سازمان	جست و جو	نتیجه
۱	نام خانوادگی	۱. چند شکل بودن حروف فارسی و یک شکل نوشته شدن آنها در لاتین ۲. دو حرف نوشتن لاتین برای نشان دادن یک حرف فارسی ۳. اشتباه نوشتن یا غلط املایی	- جست و جو به چند شکل - متفاوت یک کلمه	- افزایش زمان بازیابی - نیافتن منبع
۲	سال نشر	۱. اشتباه تبدیل کردن سال شمسی به میلادی ۲. تبدیل نکردن سال شمسی به میلادی	- کنترل سال قبل و بعد سال مورد نظر - بررسی همه سال های نشر	- افزایش زمان بازیابی
۳	عنوان مقاله	۱. ترجمه ناقص ۲. اشتباه ترجمه شده از لحاظ املائی و گرامری ۳. قسمتی از آن یا همه آن آوانویسی شده	- جست و جو با معانی متفاوت فارسی - تکرار جست و جو - محدود کردن جست و جو	- افزایش زمان بازیابی - نیافتن منبع

۴	ع ب ن ف	۱. اختصار نویسی ۲. یک دست ترجمه نشده ۳. محدود یا گسترده بودن معانی بعضی کلمات ۴. ترجمه ناقص ۵. آوانویسی شده ۶. استفاده از کلمه مترادف کلمه عنوان ۷. اشتباه ترجمه شده	۱. جست و جو با چندین کلمه مشابه ۲. بررسی عنوان قدیم و جدید نشریه ۳. تکرار جست و جو ۴. بررسی های چندین باره	- افزایش زمان بازیابی - نیافتن منبع
---	------------------	--	--	--

در نام و نام خانوادگی، اشکال‌هایی که جز زیر مؤلفه "چند شکل بودن حروف فارسی و یک شکل نوشته شدن آنها در لاتین" محسوب می‌شوند. پژوهشگر برای بازیابی آن باید به چند شکل متفاوت یک کلمه را جست‌وجو کند تا بتواند آن را بیابد. این عمل زمان‌بر بوده و نیاز به جست‌وجوی چندباره پژوهشگر دارد و ریزش کاذب را با خود به دنبال دارد. در زیر مؤلفه "دو حرف نوشتن لاتین برای نشان دادن یک حرف فارسی" نتایج غیرقابل بازیابی یا غیرمرتبط خواهد بود. در بعضی از موارد نیز پژوهشگر می‌تواند نام خانوادگی مورد نظر را حدس بزند و منبع مورد نظر را بیابد. در مثال گاسمی نویسنده می‌تواند حدس بزند که این کلمه می‌تواند قاسمی باشد و مجدد دوباره جست‌وجو کند. در این مورد هم ممکن است جست‌وجوی دوباره یا چندباره را در پی داشته باشد. در زیر مؤلفه غلط نوشتن نام و نام خانوادگی نتایج غیرقابل بازیابی یا غیرمرتبط خواهد بود. در این مورد نیز پژوهشگر جست‌وجوی چند باره ای را انجام خواهد داد و به اصل منبع نخواهد رسید.

در مؤلفه اصلی سال نشر پژوهش، اگر مربوط به فصل زمستان باشد پژوهشگر باید سال قبل و بعد را بررسی کند تا به نتیجه مورد نظر خود برسد اما در صورت اشتباه بودن سال نشر منبع مورد نظر نمی‌یابد و نتایج غیرمرتبط بازیابی می‌شود. درصوتی که نویسنده خواستار بازیابی حتمی منبع باشد مجبور است که تمام شماره های نشریه را در هر سال بررسی کند تا منبع را بیابد. این افزایش زمان بازیابی را با خود به دنبال دارد.

در مؤلفه اصلی عنوان مقاله، اشکال از لحاظ املائی و گرامری از مهمترین زیرمؤلفه است در مواردی که اشکال‌های اساسی در ترجمه وجود دارد مجبور به استفاده از کلیدواژه‌های با تعداد کلمات کم در حد یک تا دو کلمه هستیم. در نتیجه نتایج زیادی بازیابی می‌شود و جامعیت افزایش می‌یابد و نیاز به محدود کردن جست‌وجو و بررسی منابع بازیابی شده دارد. همچنین در این زیرمؤلفه نمی‌توان به درستی مفهوم اصلی انگلیسی نویسی شده را یافت. بنابراین باید با معانی متفاوت فارسی آن کلمات جست و جو کرد. با این روند زمان زیادی صرف بازیابی منبع می‌شود و یا در موارد اندک منبع بازیابی نمی‌شود. در زیرمؤلفه "ترجمه ناقص"، در مواردی که عنوان مقاله به علت ترجمه ناقص اصل مفهوم موضوع را نمی‌رساند در این مورد نیاز به تکرار جست‌وجو و بررسی چندباره دارد. اما در مواردی که جامعه آماری یا سال، در آخر عنوان

مقاله، انگلیسی‌نویسی نشده باشد، در موارد اندکی نتایج بازیابی شده نیاز به بررسی مجدد دارد، این عمل زمان بازیابی نتیجه مورد نظر را افزایش می‌دهد.

در مؤلفه اصلی عنوان نشریه، چند زیر مؤلفه دارای نکات و مشکلات اساسی در بازیابی هستند. یکی از این زیرمؤلفه‌ها " اشتباه ترجمه شده"، است که عنوان نشریه دارای این اشکال در اغلب موارد بازیابی نمی‌شود و پژوهشگر ممکن است برای بازیابی کلمات کلی‌تر در نظر گرفته و مجدد جست‌وجو کند تا با تصفیه نتایج بازیابی شده به نتیجه اصلی خود برسد. بدین ترتیب زمان زیادی در جست‌وجو صرف می‌شود و ممکن است به اصل منبع خود نرسد. در زیر مؤلفه "ترجمه ناقص"، در مواردی که عنوان ناقص نشریه کلیتی از موضوع را در برگیرد نیاز به بررسی مجدد نتایج بازیابی شده است بدین ترتیب زمانی بیشتر از حد معمول صرف بازیابی منبع مورد نظر می‌شود.

در زیر مؤلفه "گسترده بودن معانی"، در اکثر موارد منبع بازیابی نمی‌شود اما در موارد دیگر همانند مثال نشریه تحقیقات اقتصادی، ابتدا کلمات اصلی مثل اقتصاد مورد جست‌وجو قرار می‌گیرد سپس در صورت مشاهده چندین نتیجه مشابه، نتایج بازیابی شده مورد بررسی مجدد و گاهی محدود کردن نتایج قرار می‌گیرد این مقوله جز نتایج تصفیه نشده در نظر گرفته شده. بدین ترتیب زمان بیشتری صرف بازیابی منبع مورد نظر قرار می‌گیرد. زیر مؤلفه مهم بعدی "اختصار نویسی" است که جز اصلی‌ترین زیرمؤلفه‌ها در بازیابی نشدن منابع بودند. در پایگاه اطلاعاتی سید قابلیت جست‌وجو اختصار نویسی لاتین گنجانده نشده و پایگاه اطلاعاتی مگیران هم در حد اختصار موضوع کلی مثل پزشکی (med.) می‌تواند بازیابی کند.

بنابراین انگلیسی‌نویسی منابع فارسی سبب جست‌وجوی چندباره و حتی نیافتن منبع توسط پژوهشگر می‌شود. از طرف دیگر، انگلیسی‌نویسی منابع فارسی به صورت تخصصی و به شکل صحیح آن انجام شود و بدون اشکال باشد، ولی با توجه به اینکه لغات انگلیسی دارای چندین معنی متفاوت و حروف آن صداهای متفاوتی دارد سبب مشکلات زیادی چون افزایش هزینه و زمان جست‌وجو، کاهش دقت و افزایش جامعیت در درستی به منابع می‌شود. بنابراین فنگلیش کردن منابع از پایه و اساس دچار اشکال است و بی‌نظمی فراوان در پایگاه‌های اطلاعاتی و استنادی، سرگردانی پژوهشگران و افزایش پژوهش‌های تکراری را به دنبال دارد.

منابع

آقاچانلو، امیر (۱۳۸۷). تحلیل استنادی: کارکردها، ظرفیت‌ها، تعریف‌ها. پژوهش و حوزه، (۳۶)، ۷۲-۹۴
جانقربانی، محسن (۱۳۸۴). عامل اثر گذار (Impact Factor): عامل اثر گذار چیست؟. پژوهش در

پزشکی (مجله پژوهش دانشکده پزشکی)، (۲)، ۱۱۷-۱۲۱

حری، عباس (۱۳۸۹). جایی در جریان علم جهانی. کتاب ماه کلیات، (۱۵۴)، ۲۰-۲۱

حریری، نجلا (۱۳۸۵). اصول و روش های پژوهش کیفی. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، ۴۰ و ۵۹.

خسروی، عبدالرسول؛ فتاحی، رحمت الله (۱۳۸۹). تحلیل ساختار و الگوریتم ذخیره و بازیابی اطلاعات در پایگاه های استنادی وبی. فصلنامه پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، ۲۶ (۲)، ۱۹۹-۱۲۲

دلاور، علی (۱۳۹۲). روش تحقیق در روانشناسی و علوم تربیتی، تهران: نشر ویرایش، ۲۲۴-۲۲۷
ریزان، مهناز (۱۳۸۸). مروری بر تحلیل استنادی و گزارش استنادی مجله ها و کاربرد آن در انتخاب نشریات لاتین. پیام کتابخانه، (۳)، ۱۳۱-۱۴۷

رنجبر، هادی، و دیگران... (۱۳۹۱). نمونه گیری در پژوهش های کیفی: راهنمایی برای شروع. مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۱۰ (۳)، ۲۳۸-۲۵۰

صابری، محمدکریم؛ محمد اسماعیل، صدیقه؛ شاه شجاعی، علی (۱۳۸۷). استناد به منابع اینترنتی در مقالات علمی: چالش ها در راه کارها. ماهنامه اطلاع یابی و اطلاع رسانی، (۸)، ۶۲-۷۰

عطاپور، هاشم؛ حسن زاده، محمد؛ نوروزی چاکلی، عبدالرضا (۱۳۸۸). رابطه خوداستنادی و هم آیندی مولفان با ضریب تأثیر نشریات در ایران: مطالعه موردی نشریات حوزه ی اقتصاد. فصلنامه علمی پژوهشی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، ۲۵ (۲)، ۲۰۷-۲۲۶

عصاره، فریده؛ نوروزی چاکلی، عبدالرضا؛ کشوری، مریم (۱۳۸۹). هم نویسنده گی پژوهشگران ایران در نمایه های استنادی علوم، علوم اجتماعی و هنر و علوم انسانی در پایگاه web of science در سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۶. علوم و فناوری اطلاعات ایران، ۲۵ (۴)، ۵۷۳-۵۹۵

فلیک، اووه (۱۳۹۲). درآمدی بر تحقیق کیفی. ترجمه هادی جلیلی. تهران: نشر نی.
مهراد، جعفر؛ مقصودی دریه، رویا (۱۳۸۵). گزارش های استنادی نشریات فارسی. مطالعات تربیتی و روانشناسی دانشگاه فردوسی، (۲۵)، ۱۰۱-۱۲۰

منصوریان، یزدان (۱۳۹۳). روش تحقیق در علم اطلاعات و دانش شناسی. تهران: سمت.
نوروزی، علیرضا (۱۳۹۳). انگلیسی نویسی مآخذ پارسی زبان در آثار علمی. شیراز: نامه ی پارسی.

- Jacso, peter (2004). *Citation searching*. Online Information Review, 28(6), 454-460
- Taskin, zehra; Al, Umut (2013). Institutional name confusion on citation indexes: the example of the names of Turkish hospitals. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 73, 544-550
- Mikki, Susanne (2009). Google scholar compared to web of science : A literature review. *Nordic journal of information literacy in higher education*, 1(1), 41-51
- Vanclay, Jerome k. (2012). Impact factor: outdated artefact or stepping –stone to journal certification?. *Scientometrics*, 92(2), 211-238 . DOI 10.1007/s11192-011-0561-0
- Testa, james (2008). The Thomson scientific journal selection process. *Contributions to Science*, 4 (1), 69-73 . DOI: 10.2436/20.7010.01.37
- Galinskaya, Irina; Gusev, valentine; Mescheryakova; Shmatova, mariya (2014). Measuring the Impact of Spelling Errors on the Quality of Machine Translation. Proceedings of the Ninth International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC'14). Iceland : European Language Resources Association (ELRA)

Siegel, Melanie (2013). Authoring Support for Controlled Language and Machine Translation. *TC3*, 3(1), 49-60

Falagas, Matthew E.; Kouranos, Vasilios D.; Arencibia-Jorge, Ricardo; Karageorgopoulos, Drosos E. (2008). Comparison of SCImago journal rank indicator with journal impact factor. *The FASEB Journal*, 22 (8), 2623-2628

Shekhawat, Raghvendra Singh; Setia, Puneet; Awasthi, Deependra(2014). Higher Impact Factor: Better Journal? Not a Necessity. *Journal Indian Acad Forensic*,36(2), 199-202

استناد به این مقاله:

اباذری، زهرا؛ عسکری سرکله، مهدیه؛ شهبازی، شهرام (زودآیند). آسیب‌شناسی انگلیسی‌نویسی منابع مقاله‌های فارسی و شناسایی مشکلات ایجاد شده از آن در شبکه جست و جوی پایگاه‌های اطلاعاتی ایرانی. مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات.